

Correctievoorschrift HAVO

2017

tijdvak 1

kunst

beeldende vormgeving - dans - drama - muziek - algemeen

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VO.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit VO van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het bij de toets behorende correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden met inachtneming van het correctievoorschrift toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen.

In dat geval houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 66 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Blok 1

1 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (twee van de volgende):

- De adel getuigde op deze manier van zijn goede gedrag / voldeed aan een (religieuze en/of sociale) plicht.
- De adel kon zo (eventueel) een kerkelijke positie verwerven / kon op deze manier invloed binnen de Kerk uitoefenen.
- De adel was er zo van verzekerd dat het kind een goede opvoeding / goed onderwijs zou krijgen.
- Het klooster zou bidden voor het heil van de familie.
- De intrede kon fungeren als een aflaat.

per juist antwoord 1

2 maximumscore 3

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- middelste deel: de ziel van Lazarus gaat naar de hemel (en zit op Abrahams schoot) / wie goed doet gaat naar de hemel 1
- onderste deel: de ziel van de rijkard gaat naar de hel (en brandt in het vuur) / wie zondig is gaat naar de hel 1
- In de miniatuur wordt de boodschap van naastenliefde verkondigd. / Het is niet je geld dat telt, maar je gedrag. / Wie zijn medemens niet helpt, komt in de hel 1

3 maximumscore 3

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- indeling van het blad: het blad is ingedeeld met kaders (zoals een strip), waarbij verschillende scènes uit het verhaal elkaar (van boven naar beneden en van links naar rechts) opvolgen; het verhaal is hierdoor goed leesbaar 1
- vormgeving van de figuren: de figuren zijn schematisch (stripachtig) weergegeven, zodat hun houdingen / daden / karakters (van de monsters) goed leesbaar zijn 1
- Het kleurgebruik is onderscheidend of symbolisch te noemen (bijvoorbeeld wit en blauw voor de hemel, rood en geel voor de hel, zwart en bruin voor de duivels), zodat de boodschap van het verhaal duidelijk overkomt 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

Binnen de muziek zag de Kerk de menselijke zangstem als het meest geschikt om het goddelijke te vertolken. (Daarbij past het dat de deugden zuiver en melodieus zingen en de duivel niet. Hij kan alleen met rauwe stem spreken).

5 maximumscore 4

fase 2:	De Ziel pareert de aanval.
mise-en-scène:	De Ziel draait om de duivel heen / houdt hem op z'n plaats / houdt hem op afstand.
fase 3:	De Ziel vraagt om steun.
mise-en-scène:	De Ziel nadert de Nederigheid en knielt.
fase 4:	De Nederigheid biedt hulp / de Nederigheid geeft opdracht (om te helpen).
mise-en-scène:	De Nederigheid rijkt de Ziel de hand / stapt op de Deugden af (om de strijd tegen de duivel op te nemen).
fase 5:	De Deugden zijn sterker dan de Duivel.
mise-en-scène:	De duivel wordt (steeds verder) ingesloten door een cirkel van Deugden (met een touw) / hij valt.

Opmerking

Per juiste combinatie van beschrijving van de fase én de daarbij horende mise-en-scène 1 scorepunt toekennen.

6 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- mogelijkheid (een van de volgende): 1
 - Toneel was een doeltreffend medium om Bijbelverhalen over te brengen aan het ongeletterde volk, want het spel was voor iedereen te volgen.
 - Toneel bood vermaak en kon helpen om gelovigen te motiveren.
- bezwaar (een van de volgende): 1
 - Toneelspel werd gezien als een vorm van misleiding / liegen (terrein van de duivel).
 - Toneelspel werd geassocieerd met losbandigheid/lust.
 - Toneel leidt af van het woord (het woord van God moet centraal staan).

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

7 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben (een van de volgende):

- De Kerk wilde de regels op papier vastleggen, want dergelijk toneel was onderdeel van de liturgie.
- Deze teksten werden gekopieerd en verspreid, daardoor is de kans dat zo'n tekst overleeft groter.
- Liturgisch drama fungeerde in een omgeving (kerk en klooster) waarin (in die tijd) de geletterdheid relatief hoog was, daardoor is de kans dat het werd opgetekend groter dan bij niet-religieus drama.

8 maximumscore 3

drie van de volgende:

- De tekst heeft (deels) de vorm van een dialoog / er is sprake van een rolverdeling.
- Er lijkt sprake van een aanwijzing voor het stemgebruik/spel (bijvoorbeeld: "alsof hij de vrouwen wil terugroepen").
- Er lijkt sprake van een regie-aanwijzing / aanwijzing voor de mise-en-scène (de engel moet "rechtstaan en het gordijn openen").
- Er lijkt sprake van een regie-aanwijzing / er lijkt sprake van een decor (de engel moet "de plaats tonen waar het kruis is weggenomen en nu enkel nog de dwaal ligt").
- Er wordt gebruikgemaakt van rekwisieten (een dwaal/doek die dienst doet als lijkwade van Christus).

per juist antwoord

1

9 maximumscore 3

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (drie van de volgende):

- *The Passion* is gericht op het prikkelen van de zintuigen: een combinatie van drama, muziek en visuele effecten vormt een spectaculaire show.
- *The Passion* is sterk gericht op het beleven/meeleven/ervaren van het stuk door het publiek, het publiek mag meelopen/meedoen.
- Het lijdensverhaal van Christus wordt in een eigentijdse setting gespeeld, waardoor het voor veel mensen makkelijk wordt om zich erin in te leven.
- *The Passion* vindt plaats op straat, daardoor is het laagdrempelig.
- *The Passion* wordt op televisie uitgezonden.
- *The Passion* krijgt op televisie de vorm van een (sensationeel) live-verslag / het format van een journaal / vertellers leggen alles uit.

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Blok 2

10 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben (een van de volgende):

- Kubistische / futuristische kunst is onbegrijpelijk vanwege de abstractie.
- Door de abstractie is het onduidelijk waar de kunst over gaat of wat het is.

11 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben (een van de volgende):

- De bevolking van de Verenigde Staten was grotendeels van Europese afkomst.
- De Verenigde Staten waren een relatief jong land, waardoor er nog geen eigen culturele/academische traditie was opgebouwd.

12 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (twee van de volgende):

- Deze beeldend kunstenaars waren geïnteresseerd in een nieuwe kunst voor een nieuwe toekomst en beweging werd geassocieerd met vooruitgang / energie / agressie.
- Doordat sinds eind negentiende eeuw beweging in fotografie en film kon worden vastgelegd, konden kunstenaars beweging op een nieuwe manier analyseren/bestuderen en raakten ze geïnspireerd.
- Deze beeldend kunstenaars wilden het moderne/eigentijdse leven weergeven en daarbij paste de weergave van 'snelle' vervoersmiddelen als auto's, treinen en vliegtuigen.

per juist antwoord

1

13 maximumscore 2

De beweging wordt gesuggereerd door:

- kleur (een van de volgende): 1
 - Het gebruik van dicht bij elkaar liggende kleuren (kleurenfamilie) waardoor de suggestie van kleine (opeenvolgende) veranderingen in de beweging wordt versterkt.
 - Het gebruik van gemengde kleuren wat doet denken aan 'optisch' mengen (wat gebeurt bij snelheid).
- vorm (een van de volgende): 1
 - De lijnen/vlakken, deze worden herhaald in kleine (bijna parallelle) opeenvolgingen.
 - De stippelijntjes / boogjes, deze geven beweging/dynamiek aan.

Vraag	Antwoord	Scores
14	maximumscore 2	
	1 dada	
	2 surrealisme	
	3 futurisme	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien een of geen antwoord juist	0
15	maximumscore 1	
	Het antwoord moet de volgende strekking hebben:	
	De surrealisten wilden een nieuwe werkelijkheid creëren waarin de grens tussen droom en werkelijkheid verdween. In <i>Cadeau</i> is sprake van een vervreemdende / absurde combinatie van (alledaagse voorwerpen zoals) spijkers en een strijkbout, waardoor een object is gecreëerd dat uit een droomwereld lijkt te komen.	
	of	
	De titel van het werk - <i>Cadeau</i> - vormt een vervreemdend / absurd contrast met de agressieve / sadistische associaties die het werk oproept. Deze onlogische / irrationele combinatie is typerend voor het surrealisme.	
16	maximumscore 1	
	Het antwoord moet de volgende strekking hebben:	
	Als een avant-gardekunstenaar (als Man Ray) zijn kunstwerken niet hoeft te verkopen geeft dat hem een grote mate van artistieke vrijheid en/of onafhankelijkheid.	
17	maximumscore 2	
	• De werkwijze is dadaïstisch want (een van de volgende):	1
	– de Rayografiën zijn ontstaan vanuit toeval.	
	– Man Ray gaat op een onconventionele wijze om met materialen en technieken ('fotograferen zonder camera').	
	– Man Ray gebruikt elementen uit de fotografie in kunst (fotografie werd toen nog niet of nauwelijks als kunst gezien).	
	• Het beeld is dadaïstisch want (een van de volgende):	1
	– er is een onlogische / vreemde combinatie van voorwerpen / vormen.	
	– er zijn schimmige vormen (die doen denken aan voorwerpen) te zien, wat uitnodigt tot 'vrije associatie'.	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

18 maximumscore 3

De eenheid komt tot stand doordat (drie van de volgende):

- het model dezelfde vloeiende vorm heeft als de mond (beeldrijm).
- de zwevende lippen een uitvergroting lijken van de gestifte lippen van het model (beeldrijm).
- de opgeheven arm van het model net voor het schilderij valt.
- de foto zodanig gekadreerd is dat het schilderij wordt 'afgesneden' aan de zijkant en de bovenkant. (Je ziet niet dat het schilderij een object is dat boven de bank hangt.)
- het model op een bank ligt die qua vorm / diagonaal (in grote lijn) een parallel vormt met het landschap in het schilderij.

per juist antwoord

1

19 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

Violon d'Ingres kon bijdragen aan de waardering van fotografie als kunstvorm, omdat (twee van de volgende):

- (concept/inhoud) deze foto geen registratie van de werkelijkheid is (waar fotografie destijds vooral voor gebruikt werd) maar een verbeelding van een (artistiek) idee.
- (stroming/context) er in deze foto duidelijk sprake is van surrealisme, een destijds vernieuwende kunststijl.
- (traditie) Man Ray zich, met een verwijzing naar een beroemd schilderij, plaatste in de kunsthistorische traditie van schilders/kunstenaars die een variant maakten op werk van een beroemde voorganger.
- (techniek) Man Ray zijn foto handmatig bewerkte, in plaats van uitsluitend 'de camera het werk te laten doen'. (Dit was destijds de kritiek op de fotografie.)

per juist antwoord

1

Blok 3

20 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

De Aboriginaldans heeft een rituele of spirituele functie (en die heeft westerse theaterdans over het algemeen niet).

Opmerking

Concrete voorbeelden van een rituele of spirituele functie mogen ook worden goed gerekend (bijvoorbeeld: het vruchtbaar maken van de grond).

21 maximumscore 2

- aspect van de Aboriginaldans in *Stamping Ground* (een van de volgende): 1
 - de dierlijke bewegingen
 - de bewegingen die naar de grond / aarde gericht zijn, zoals het stampen, de gebogen rug
 - De dansers maken (gedeeltelijk) hun eigen ritme.
- aspect van de klassieke ballettraditie in *Stamping ground* (een van de volgende): 1
 - het op de tenen dansen
 - de ingestudeerde choreografie (met unisono of canon bewegingen)
 - het gebruik van de solo / het duet / het trio
 - de ingehouden bewegingen (onderwerping van het lichaam)

22 maximumscore 3

- kostuums: het Oosten, de vechtpakken / monnikengewaden en het schoeisel van de monniken - het Westen, colbertje en de sneakers van de man (Sidi Larbi Cherkaoui) 1
- gebruikte instrumenten: het Oosten, de slaginstrumenten / de gong en/of de uitroepen van de monniken - het Westen, de piano / de strijkers 1
- toneelbeeld (een van de volgende): 1
 - het Oosten, de monniken als collectief - het Westen, een man alleen / een individu
 - het Oosten, de onbewerkte blokken (minimalisme, zen) - het Westen, het zilverkleurige blok (dat als bureau dienst doet)
 - het Oosten, de actieve monniken / de kung-fu bewegingen - het Westen, de passieve man / het achter een bureau zitten

Vraag	Antwoord	Scores
23	maximumscore 2	
	1 juist	
	2 juist	
	3 onjuist	
	indien drie antwoorden juist	2
	indien twee antwoorden juist	1
	indien een of geen antwoord juist	0
24	maximumscore 3	
	drie van de volgende:	
	– Larbi ondersteunt de monnik (zijn been / zijn hoofd / door hem op zijn schouders te plaatsen / door hem op te vangen / door hem op te liften).	
	– Ze kopiëren/spiegelen elkaars bewegingen. / Ze leren elkaar bewegingen.	
	– Ze volgen elkaar.	
	– Ze komen erg dicht bij elkaar / kruipen bij elkaar in een ruimte / maken fysiek contact.	
	– Ze kijken elkaar aan / zoeken oogcontact.	
	– Ze strekken de handen naar elkaar uit.	
	per juist antwoord	1
25	maximumscore 4	
	• commercieel (twee van de volgende):	
	– De dans is afwijkend / onbekend / niet mainstream en genereert daarom publiciteit.	
	– Deze samenwerking is bijzonder (is een stunt) en genereert daarom publiciteit.	
	– Deze samenwerking kan Beyoncé publiek opleveren in Afrika.	
	– Deze samenwerking kan nieuw publiek trekken (ook in het Westen), publiek dat normaal niet geïnteresseerd is in popmuziek.	
	• imago (twee van de volgende):	
	– Ze onderstreept haar roots (door de samenwerking aan te gaan laat Beyoncé zien dat ze haar 'roots' van de Afro-Amerikaanse traditie trouw blijft en respecteert).	
	– Ze laat zien dat ze nobele bedoelingen heeft, dat ze culturen wil verenigen / bij elkaar wil brengen.	
	– Ze laat zien dat ze een weldoenster is, ze helpt een 'arme' of 'onbekende' groep Afrikaanse dansers / ze biedt ze een mondiaal podium.	

Blok 4

26 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben (een van de volgende):

- Tony kleedt zich om en verandert in zijn ('bedachte') alter ego van 'disco-koning'.
- Tony is op straat een van de velen, in een alledaagse omgeving, maar 's avonds is hij (voor even) uniek / 'de koning' in de wereld van de disco.

27 maximumscore 2

twee van de volgende:

- (beat) Er is een constante/herhaalde beat / er zijn geen verrassingen (versnellingen of vertragingen) in het tempo.
- (ritme) Het herhaalde ritmische patroon (van hi-hat en bas).
- (ritme, baslijn) De bas speelt een ritmisch patroon dat sterk gelinkt is aan het ritme van de slaginstrumenten.
- (tempo) Het tempo is geschikt om op te dansen (discobeat, tussen de 100 en 130 beats per minuut).

per juist antwoord

1

28 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (twee van de volgende):

- Het nummer is grotendeels instrumentaal, er zijn (vrijwel) geen gezongen passages waarbij het publiek een gezicht verwacht.
- Aangezien het nummer bestaat uit samples van anderen, verwacht het publiek geen personen of gezichten.
- Voor het (dance)publiek telt vooral het effect dat het nummer heeft op de dansvloer, wie de makers zijn is dan minder belangrijk.
- Anonimiteit kan geheimzinnigheid oproepen en de muziek daarmee juist extra aantrekkelijk maken (culteffect).
- Er werd een interessante/aantrekkelijke/bijzondere clip gemaakt die herkenbaar was / die een beeld of sfeer creëerde.

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

29 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (twee van de volgende):

- Beeldmateriaal uit ruimtevaartdocumentaires wordt hergebruikt in een clip voor dancemuziek. Het gebruiken van bestaande elementen in een nieuwe context is postmodern.
- Beeldmateriaal uit ruimtevaartdocumentaires wordt gecombineerd met beelden van een autorit. Het combineren van elementen/fragmenten die oorspronkelijk niets met elkaar te maken hebben is postmodern.
- Filmbeelden die gemaakt zijn van een serieus project, namelijk de ruimtevaart uit de jaren zestig, krijgen een komische werking omdat ze onder een dansnummer zijn gezet. Het gebruik van ironie of een knipoog in de kunst is postmodern.
- Hier wordt een koppeling gemaakt tussen de serieuze technische ontwikkeling in de ruimtevaart en de ontwikkeling in de vermaakcultuur / de muziek. Dergelijke ironie is postmodern of het mengen van genres (hoog en laag, serieus en vermaak) is postmodern.

per juist antwoord

1

30 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

Dj's werden zelfstandiger/onafhankelijker van de platenmaatschappijen.

31 maximumscore 2

twee van de volgende:

- Het beeld is op het ritme van de muziek gemonteerd.
- Er wordt gespeeld met variaties op de bolvorm, die verwijzen naar het geluid van de stuiterende bal ('poing') in de muziek.
- We zien fragmenten van dansende mensen, dat is een verwijzing naar (het ritme van) de muziek.
- Er is zowel herhaling in de beelden als in de muziek.
- De beelden en de muziek hebben beide een hallucinerende werking.
- De beelden en de muziek zijn beide heftig/druk/energiek (weinig subtiel).
- De beelden en de muziek zijn beide computer gegenereerd.

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

32 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- reden waarom er wordt neergekeken op dance (een van de volgende): 1
 - Bij dj's (als Van Buuren) lijkt het alsof ze alleen maar aan een knopje draaien, de computer doet de rest (terwijl een popmuzikant kan zingen of een instrument bespelen).
 - Dancemuziek moet het (mede) hebben van de setting: een club of festival met imposante lichtshow (en blijft niet overeind op eigen/inhoudelijke kracht).
- argument waarom neerkijken onterecht zou zijn (een van de volgende): 1
 - Er zit wel degelijk veel werk in dancemuziek, alle beats en muzikale partijen zijn door de dj tot in detail voorbereid.
 - Het maken van dancemuziek vereist veel specialistische kennis en vaardigheid (de spanningsopbouw is belangrijk / de mix van frequenties in het totaalgeluid moet afgewogen zijn).
 - Een dj moet tijdens zijn live-act kunnen improviseren en reageren op de stemming van het publiek, net zo goed als een 'gewone' popmuzikant.

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 30 mei.

Ook na 30 mei kunt u nog tot 14 juni gegevens voor Cito accorderen. Alle gegevens die vóór 14 juni zijn geaccordeerd, worden meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in de webbased versie van Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

tweede tijdvak

Ook in het tweede tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw tweede-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

Blok 1

- afbeelding 1 *Codex Aureus Epternacensis*, 1030-1050, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/64/Meister_des_Codex_Aureus_Epternacensis_001.jpg, laatst geraadpleegd op 20-10-2016
- film 1 en 2 Trotta, M. von, *Vision - Aus dem Leben der Hildegard von Bingen*, (DVD) 2009
- film 3 Compilatievideo - *The Passion*, 2015 (Enschede), <https://www.youtube.com/watch?v=5gBrK6izH4c>, laatst geraadpleegd op 20-10-2016

Blok 2

- afbeelding 1 en 2 Zaaloverzicht *Armory Show* in 1913, https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/72/Armory_Show,_International_Exhibition_of_Modern_Art,_Chicago,_1913._The_Cubist_room.jpg, laatst geraadpleegd op 20-10-2016
- afbeelding 3 spotprent over de *Armory Show* in 1913, <http://hyperallergic.com/79951/vintage-comics-react-to-radical-1913-armory-show/>, laatst geraadpleegd op 20-10-2016
- afbeelding 4 spotprent over de *Armory Show* in 1913, <http://armory.nyhistory.org/the-european-avant-garde-insane-or-insincere/>, laatst geraadpleegd op 20-10-2016
- afbeelding 5 Marcel Duchamp, *Nu descendant un escalier n° 2*, 1912, https://en.wikipedia.org/wiki/Nude_Descending_a_Staircase,_No._2, laatst geraadpleegd op 20-10-2016
- afbeelding 6 Man Ray, *Cadeau*, 1921, <http://www.tate.org.uk/art/artworks/man-ray-cadeau-t07883>, laatst geraadpleegd op 20-10-2016
- afbeelding 7 Man Ray, *Rayografie*, 1923, <http://1.bp.blogspot.com/-tCe65WSVxA8/TdPrmdOVYrI/AAAAAAAAAi8/8gkfgbGMmtE/s1600/ManRayRayograph1923.jpg>, laatst geraadpleegd op 20-10-2016

- afbeelding 8 Man Ray, Model in strandjurk van Heim voor het schilderij *Observatory Time-The Lovers*, 1936, <https://pleasurephotoroom.files.wordpress.com/2013/09/man-ray-observatory-time-the-lovers-1936.png>, laatst geraadpleegd op 20-10-2016
- afbeelding 9 Man Ray, *Observatory Time-The Lovers*, 1932-1934, <http://www.manray.net/images/gallery/observatory-time-the-lovers.jpg>, laatst geraadpleegd op 20-10-2016
- afbeelding 10 Man Ray, *Le Violon d'Ingres*, 1924, <https://www.wikiart.org/en/man-ray/ingre-s-violin-1924>, laatst geraadpleegd op 20-10-2016
- afbeelding 11 Jean Auguste Dominique Ingres, *La baigneuse Valpinçon*, 1808, https://farm3.staticflickr.com/2548/4080442659_d696d1bea4_z.jpg, laatst geraadpleegd op 20-10-2016
- tekst 2 Man Ray, *Belicht geheugen*, 1963
- Blok 3
- afbeelding 1 Shaolin tempel, <http://lifeasahuman.com/files/2010/11/B30-Shaolin-Temple-Grand-Ceremony-Henan-Province-China-2008-c-Vincent-Ross.jpg>, laatst geraadpleegd op 20-10-2016
- afbeelding 2 Shaolinmonniken voor de poorten van de tempel, http://news.xinhuanet.com/english/photo/2014-02/15/c_133117468_4.htm, laatst geraadpleegd op 20-10-2016
- film 1 en 2 Hulscher, H., *Road to the Stamping Ground*, Travel notes by Jiří Kylián, 1983, <https://www.youtube.com/watch?v=LtjAyblu3qo>, laatst geraadpleegd op 20-10-2016
- film 3 en 4 Cherkaoui, S.L., A. Gormley, *Sutra*, (DVD) 2009
- film 5 Beyonce, *Run the World (Girls)*, 2011, https://www.youtube.com/watch?v=VBmMU_ive6U, laatst geraadpleegd op 20-10-2016
- Blok 4
- audio 1 *Chic, Dance, dance, dance*, 1977, <https://www.youtube.com/watch?v=9HmlZqsnJZc>, laatst geraadpleegd op 20-10-2016
- film 1 Badham, John, *Saturday Night Fever*, 1977, https://www.youtube.com/watch?v=XfwQ_7xqO7Y, laatst geraadpleegd op 20-10-2016
- film 2 MIAIRIRIS, *Pump Up the Volume*, 1987, <https://www.youtube.com/watch?v=w9gOQgfPW4Y>, laatst geraadpleegd op 20-10-2016
- film 3 Rotterdam Termination Source, *Poing*, 1992, <https://www.youtube.com/watch?v=dqD1OohY2to>, laatst geraadpleegd op 20-10-2016
- film 4 Armin van Buuren live tijdens het *Ultra Music Festival Miami*, 2015, <https://www.youtube.com/watch?v=QqbsWgQVSk0>, laatst geraadpleegd op 20-10-2016

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling heeft ernaar gestreefd de auteursrechten op hier gebruikt materiaal te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Wie desondanks meent zekere rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht contact op te nemen met Cito.